

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ**

ПРИЈЕДЛОГ

**ЗАКОН
О
ВОЛОНТИРАЊУ**

Сарајево, март 2010. године

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на ____ сједници Представничког дома, одржаној _____ 2010. године, и на ____ сједници Дома народа, одржаној _____ 2010. године, усвојила је

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О ВОЛОНТИРАЊУ

ПОГЛАВЉЕ I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет закона)

Овим законом дефинишу се основни појмови у вези са волонтирањем, услови волонтирања, основни принципи волонтирања, права и дужности волонтера, организатора волонтирања, услови закључивања уговора о волонтирању, издавање потврде о волонтирању, државна награда за волонтирање, те надзор над примјеном овог закона.

Члан 2. (Значај волонтирања)

- (1) Волонтирање је активност од интереса за Босну и Херцеговину којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва.
- (2) Улогу и значај волонтирања потребно је пренијети дјечи и младима кроз школовање у васпитно-образовним установама у Босни и Херцеговини.

Члан 3. (Волонтирање и дугорочно волонтирање)

- (1) Волонтирање у смислу одредаба овога закона је добровољно улагање личног времена, труда, знања и вјештина којима се обављају услуге или активности за добробит другог лица или за општу добробит без накнаде, уколико овим законом није другачије одређено.
- (2) Дугорочно волонтирање је обављање волонтирања дужег од 20 сати седмично најмање три мјесеца без прекида.

Члан 4.
(Изузеци од волонтирања)

Волонтирањем се, у смислу овог закона, не сматра:

- a) добровољно обављање услуга или активности које су у супротности са Уставом БиХ, другим прописима БиХ и преузетим међународноправним обавезама,
- b) стручно оспособљавање без заснивања радног односа (волонтерски рад) уређено Законом о раду у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 26/04, 7/05 и 48/05), (у даљем тексту: Закон о раду), или другим прописима,
- c) обављање услуга или активности које је једно лице обавезно да пружи другом лицу на основу закона, других прописа или уговора, осим уговора о волонтирању,
- d) извршавање посебних обавеза у складу са судским одлукама и пресудама,
- e) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или комшијским односима и
- f) обављање услуга или активности које се односе на бесплатно и неповратно давање имовине, новца и бесплатно давање на употребу покретне и непокретне имовине.

Члан 5.
(Волонтер и малољетни волонтер)

- (1) Волонтер је у складу са одредбама овог закона пословно способно лице које волонтира у Босни и Херцеговини, односно које волонтира у иностранству у складу са важећим националним и међународним прописима, уколико другачије није уређено овим законом.
- (2) Малољетни волонтер је лице од 15 до 18 година на кога се примјењују посебни принципи заштите малољетних волонтера у складу са чланом 11. овог закона.

Члан 6.
(Организатор волонтирања)

- (1) Волонтирање организује организатор волонтирања.
- (2) Организатор волонтирања може бити:
  - a) државни и ентитетски органи управе,
  - b) органи јединица локалне самоуправе,
  - c) јавне установе и
  - d) јавне и приватне високошколске установе,
  - e) свако правно лице регистровано у складу са Законом о удружењима и фондацијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 32/01, 42/03 и 63/08).

Члан 7.
(Корисник волонтирања)

Корисник волонтирања је физичко или правно лице које прима услуге волонтера у складу са чланом 3. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ II ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ВОЛОНТИРАЊА

Члан 8.

(Принцип забране дискриминације волонтера и корисника волонтирања)

- (1) Организатор волонтирања дужан је да поступа према волонтеру у складу са принципом једнаких могућности за сва лица без обзира на: узраст, расу, боју коже, језик, вјеру, пол, полну оријентацију, род и родно изражавање, политичко или друго увјерење, национално или социјално поријекло, имовинско стање, образовање, друштвени положај, брачно стање, породичне обавезе, чланство или нечланство у политичкој странци, удружењу или синдикату, физичке или душевне потешкоће или обољења и друге личне карактеристике ако другачије не произлази из природе волонтерске активности, могућности самог волонтера или ако није другачије уређено овим законом.
- (2) Организатор волонтирања и волонтер дужни су да поступају према корисницима волонтирања према принципу једнаких могућности за сва лица без обзира на: узраст, расу, боју коже, језик, вјеру, пол, полну оријентацију, род и родно изражавање, политичко или друго увјерење, национално или социјално поријекло, имовинско стање, образовање, друштвени положај, брачно стање, породичне обавезе, чланство или нечланство у политичкој странци, удружењу или синдикату, физичке или душевне потешкоће или обољења и друге личне карактеристике.

Члан 9.

(Принцип заштите корисника волонтирања)

- (1) Организатори волонтирања дужни су да посвете нарочиту пажњу одабиру и едукацији волонтера који волонтира са сљедећим групама корисника волонтирања: дјецом, лицима са инвалидитетом, лицима са тешкоћама у развоју, старим и немоћним лицима, болесним лицима или лицима којасу отпуно или дјелимично лишена пословне способности, уз посједовање личних знања, искустава и способности за рад са тим групама корисника волонтирања.
- (2) Волонтирање којим се пружају услуге дјечи, лицима са инвалидитетом, лицима са потешкоћама у развоју, старим и немоћним, болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена пословне способности забрањено је:
  - а) лицу којем траје мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења или обавезног лијечења од зависности или забране обављања звања, дјелатности или дужности која је у вези са дјелатношћу волонтирања и
  - б) правоснажно осуђеном лицу за кривично дјело против живота и тијела, против слобода и права грађана, против полног интегритета, против брака и породице, против здравља људи, те лицима према којима је изречена прекршајно-правна санкција због насиља у породици.

Члан 10.

(Принцип забране искоришћавања волонтера)

- (1) Забрањено је волонтирање којим се замјењује рад који обављају радници запослени у складу са Законом о раду, као и волонтирање које замјењује послове које обављају извршиоци послова на основу уговора о дјелу.
- (2) Забрањено је волонтирање у трајању дужем од 40 сати седмично у периоду дужем од шест мјесеци без прекида.

- (3) Забрањено је волонтера искоришћавати и злоупотребљавати у сврху стицања или повећања профита.

Члан 11.
(Принцип заштите малољетних волонтера)

- (1) Малољетно лице са навршених 15 година и старије малољетно лице може склопити уговор о волонтирању и волонтирати само уз писану сагласност законског заступника (у даљем тексту: малољетни волонтер).
- (2) Малољетни волонтер може волонтирати искључиво на активностима у складу са својим узрастом, физичким, психичким и моралним степеном развоја и вјештинама које не представљају ризик за њихово здравље, развој и успјех у извршавању школских обавеза.
- (3) Волонтирање малољетног волонтера обавља се уз обавезни надзор организатора волонтирања и законског заступника малољетног волонтера.
- (4) Лицима млађим од 18 година забрањено је волонтирање од 20.00 часова до 07.00 часова наредног дана.
- (5) Организатор волонтирања мора посебну пажњу посветити заштити добробити и здравља малољетних волонтера.
- (6) Малољетни волонтери не смију бити изложени:
- a) волонтирању ван граница Босне и Херцеговине без сагласности законског заступника те без пратње законског заступника или организатора волонтирања,
  - b) дугорочном волонтирању,
  - c) волонтерском раду на нарочито тешким физичким пословима, на радовима који се обављају под водом или под земљом, као и на другим пословима који би могли представљати повећан ризик за њихов живот, здравље, психофизички развој, полни интегритет и извршење школских обавеза.
- (7) Малољетни волонтер не смије обављати дугорочно волонтирање.
- (8) Малољетни волонтер има сва права волонтера одређена овим законом.

Члан 12.
(Образовање о волонтеризму)

- (1) Улога и значај волонтеризма преноси се дјечи и младима формалним и неформалним образовањем.
- (2) Малољетно лице млађе од 15 година може бити укључено у обављање васпитно-образовних волонтерских активности као активности усмјерених ка општем добру и васпитању за волонтирање, и то само у сврху васпитања и образовања на начин који доприноси његовом развоју и социјализацији, уз услов да је организатор волонтирања васпитно-образовна установа, установа социјалне заштите или друго правно лице које организује волонтирање у васпитне и образовне сврхе уз сагласност надлежних тијела васпитно-образовних установа или установа социјалне заштите.
- (3) У случају из става (2) овог члана организатор волонтирања обавезно прибавља писану сагласност законског заступника малољетног волонтера.

- (4) Лице из става (2) овог члана може престати да обавља волонтерске активности у било којем тренутку без сагласности законског заступника.

Члан 13.

(Принцип заштите лица дјелимично и потпуно лишених пословне способности)

- (1) Лице дјелимично лишено пословне способности може волонтирати у дијелу преостале пословне способности на активностима прилагођеним његовим могућностима.
- (2) Забрањено је волонтирање лицу које је потпуно лишено пословне способности.

Члан 14.

(Принцип бесплатности волонтирања)

- (1) Волонтер не може волонтирање условљавати испуњењем неке услуге (давања, чињења, пропуштања или трпљења) или стицањем имовине, новчане накнаде или користи.
- (2) Новчаном накнадом или имовинском користи за волонтере не сматрају се сљедеће новчане накнаде трошкова волонтирања:
- a) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене за плаћање пословне одјеће, опреме и предмета за заштиту потребних за волонтирање,
  - b) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова путовања, смјештаја и исхране који настану у вези с волонтирањем,
  - c) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова исхране, збрињавања и обуке животиње у својини волонтера која учествује у активностима волонтирања,
  - d) новчане накнаде исплаћене у сврху плаћања медицинских услуга и вакцина примљених у сврху обављања волонтирања,
  - e) новчане накнаде исплаћене за трошкове едукације ван школског система потребне за волонтирање,
  - f) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене у сврху трошкова који настану у вези са извршавањем волонтерских услуга и активности,
  - g) новчане накнаде исплаћене за премије осигурања волонтера за случај смрти, физичке повреде или професионалне болести током волонтирања, односно новчане накнаде у сврху осигурања одговорности за штету насталу код организатора волонтирања или трећег лица,
  - h) џепарац за путовања исплаћен волонтерима, уз услов да износ џепарца не прелази износ од 50 % дневнице прописане за државне службенике,
  - i) новчана накнада исплаћена за прибављање докумената или плаћање административних такси нужних за омогућавање волонтирања,
  - j) рачуном потврђене новчане накнаде исплаћене за друге трошкове који настану у вези са обављањем волонтерских услуга и активности и
  - k) исплаћени новчани износи добитницима награде Босне и Херцеговине за волонтирање.

Члан 15.

(Принцип добровољности и солидарности волонтирања)

- (1) Волонтирање се обавља слободном вољом волонтера из разлога солидарности, а у складу са чланом 2. овог закона.

- (2) Обављене активности или услуге које нису учињене слободном вољом волонтера или на начин предвиђен овим законом не сматрају се волонтирањем.

Члан 16.
(Принцип транснационалности волонтирања)

- (1) Држављани Босне и Херцеговине који волонтирају у иностранству имају сва права и обавезе предвиђене овим законом и преузетим међународноправним обавезама.
- (2) Организатор волонтирања је обавезан уговорити права из овог закона за држављане Босне и Херцеговине који ће волонтирати у иностранству.
- (3) Лица која нису држављани Босне и Херцеговине имају право да волонтирају на територији Босне и Херцеговине.
- (4) Лица из става (1) овог члана имају статус међународног волонтера.
- (5) Међународни волонтери изједначени су у својим правима и обавезама са волонтерима држављанима Босне и Херцеговине и на њих се примјењују одредбе овог закона и међународни прописи из ове области.
- (6) Уговор о волонтирању који закључи волонтер странац у писаном облику у складу са овим законом сматра се доказом о оправданости привременог боравка.

ПОГЛАВЉЕ III ЕТИЧКИ КОДЕКС ВОЛОНТЕРА

Члан 17.
(Етички кодекс волонтера)

- (1) Етички кодекс волонтера доноси Министарство правде Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство).
- (2) Етички кодекс (у даљем тексту: Кодекс) прописује правила понашања волонтера и организатора волонтирања у складу са принципима волонтирања овог закона.
- (3) Кодекс се објављује у „Службеном гласнику БиХ“.
- (4) Сваки организатор волонтирања може донијети властите етичке принципе који проистичу из његове дјелатности, а која нису у супротности са Кодексом, основним принципима волонтирања овог закона, те домаћим и међународним прописима који уређују волонтирање.

ПОГЛАВЉЕ IV ДРЖАВНА НАГРАДА ЗА ВОЛОНТИРАЊЕ

Члан 18.
(Државна награда и Правилник о додјели награде)

- (1) Државна награда за волонтирање (у даљем тексту: Државна награда) највише је признање што га Министарство додјељује за волонтирање, допринос промовисању волонтирања и друге

волонтерске активности.

- (2) Награда се додјељује волонтеру и организатору волонтирања као годишња награда.
- (3) Средства за додјељивање награде и промоцију волонтеризма обезбјеђују се из текуће резерве која се користи за грантове непрофитним организацијама по процедури дефинисаној Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- (4) Висина новчане награде која се додјељује волонтеру једнака је износу двије просјечне нето плате, а организатору волонтирања седам просјечних нето плата исплаћених у Босни и Херцеговини у претходној години.
- (5) Правилник о додјели награде за волонтирање доноси министар правде Босне и Херцеговине (у даљем тексту: министар).
- (6) Правилником се детаљније прописују критеријуми, поступак за додјелу награде, изглед медаље и повеље, те друга питања важна за додјелу награде.
- (7) Јединице локалне самоуправе својим подзаконским актима прописују посебне облике награђивања волонтерског активизма.

ПОГЛАВЉЕ V УГОВОР О ВОЛОНТИРАЊУ

Члан 19. (Уговор о волонтирању)

- (1) Уговором о волонтирању волонтер и организатор волонтирања уговарају међусобна права и обавезе и специфичности потребне за појединачну волонтерску активност или пружање поједине волонтерске услуге.
- (2) Уговор о волонтирању може имати потпис и других уговорних страна које имају посебне интересе за специфични облик волонтирања.

Члан 20. (Форма уговора о волонтирању)

- (1) Уговор о волонтирању закључује се усмено или у писаној форми.
- (2) Закључивање уговора о волонтирању у писаној форми обавезно је у случајевима:
  - a) волонтирања повезаног са повећаним ризицима за живот и здравље волонтера,
  - b) волонтирања страних држављана,
  - c) волонтирања држављана Босне и Херцеговине у иностранству, а које организују или суорганизују организатори волонтирања са сједиштем у Босни и Херцеговини,
  - d) дуготрајног волонтирања,
  - e) када су организатори волонтирања органи из члана 6. став (2) a), b), c), d), e),
  - f) волонтирања са дјецом, лицима са инвалидитетом, лицима са потешкоћама у развоју, старим и немоћним лицима, болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена пословне способности,
  - g) кад волонтер то захтијева,

h) у другим случајевима одређеним овим законом.

- (3) При закључивању уговора о волонтирању у усменој форми организатор волонтирања је обавезан издати писану потврду.

Члан 21. **(Садржај уговора о волонтирању)**

- (1) Уговор о волонтирању садржи податке о:
- a) уговорним странама, те мјесту њиховог пребивалишта, односно сједишта,
  - b) мјесту волонтирања и времену трајања волонтирања,
  - c) волонтерским активностима или услугама које ће обављати,
  - d) специфичним правима и обавезама волонтера,
  - e) едукацији за волонтирање,
  - f) личној сигурности током волонтирања при доласку на мјесто волонтирања и повратку са мјеста волонтирања, као и за вријеме едукације у складу са одредбама овога закона,
  - g) трошковима у вези са волонтирањем и начину њихове надокнаде,
  - h) начину осигурања уговорених права волонтера и
  - i) облику престанка уговора о волонтирању.
- (2) Битан елеменат уговора о волонтирању је изјава са прописно овјереним потписом волонтера да не постоје околности које га онемогућавају или битно ометају у обављању активности из уговора о волонтирању или које угрожавају живот и здравље лица са којима током волонтирања долазе у контакт.
- (3) Битан елеменат уговора о волонтирању којим се уговара пружање услуга дјечи, лицима са инвалидитетом, лицима са потешкоћама у развоју, старим и немоћним лицима, болесним лицима или лицима која су потпуно или дјелимично лишена пословне способности је увјерење из казнене евиденције за волонтера и други докази да не постоје околности из члана 9. став (2), а исте ће организатор волонтирања прибавити по службеној дужности.
- (4) Уговор о волонтирању може садржавати и податке битне за поједини специфични облик волонтирања у одређеном временском периоду или на одређеном мјесту.

Члан 22. **(Престанак уговора о волонтирању)**

Уговор о волонтирању престаје:

- a) даном правоснажности одлуке о лишавању пословне способности за волонтера у случају кад су у потпуности лишени пословне способности,
- b) даном правоснажности одлуке о дјелимичном лишавању пословне способности за волонтера који је дјелимично лишен пословне способности,
- c) кад волонтирање прелази обим пословне способности волонтера, а на захтјев волонтера или организатора волонтирања,
- d) смрћу волонтера,
- e) кад организатор волонтирања престане дјеловати без правног насљедника,
- f) истеком рока на који је уговор закључен или испуњењем уговора,
- g) једностраним раскидом волонтера, односно лица која га издржавају или законски заступају, осим када би то изазвало непосредну и тренутну штету организатору волонтирања, корисницима волонтирања или трећим лицима уколико овим законом није другачије одређено,

- h) из других разлога одређеним уговором о волонтирању,
- i) у другим случајевима одређеним овим законом и
- j) споразумним раскидом.

Члан 23. **(Раскид уговора о волонтирању)**

Организатор волонтирања може раскинути уговор о волонтирању:

- a) кад престане потреба за волонтирањем,
- b) кад није у могућности да обезбиједи услове за даље волонтирање,
- c) кад утврди да волонтер не испуњава уговорене обавезе,
- d) кад волонтер својим активностима угрожава корисника волонтирања,
- e) у случајевима кршења допунских етичких правила донесених за поједине облике волонтирања и
- f) кад се испуни услов одређен уговором о волонтирању.

ПОГЛАВЉЕ VI ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВОЛОНТЕРА И ОРГАНИЗАТОРА ВОЛОНТИРАЊА

Члан 24. **(Права волонтера)**

(1) Волонтер има право:

- a) на писану потврду о волонтирању,
- b) на упознавање са етичким нормама битним за поједини облик волонтирања,
- c) на одговарајућу едукацију са циљем побољшања квалитета обављених активности и пружених услуга, а нарочито ако то захтијева природа волонтерских активности и услуга које се пружају,
- d) на стручну помоћ и подршку током волонтирања,
- e) на упознавање са условима волонтирања, активностима које ће обављати, услугама које ће пружати и правима која им припадају на основу овог закона и других прописа као и општих аката организатора волонтирања,
- f) на надокнаду уговорених трошкова насталих у вези са волонтирањем,
- g) на одговарајуће и сигурне услове рада у складу са природом волонтерских активности које обавља,
- h) на заштитну опрему у складу са природом волонтерских активности које обавља и услуга које пружа,
- i) да се упозна са опасностима које су у вези са специфичним обликом волонтирања које обавља,
- j) на дневни одмор у уговореном трајању,
- k) на заштиту приватности и личних података и
- l) да учествује у одлучивању о питањима у вези са волонтирањем у складу са могућностима организатора волонтирања и облику волонтирања.

(2) Оправдано одсуство са волонтирања не може бити разлог за губитак било којег права волонтера.

(3) Посебна права волонтера која нису одређена овим законом могу се одредити уговором о волонтирању.

Члан 25.
(Обавезе волонтера)

- (1) Волонтер је обавезан да:
  - a) волонтира у складу са стручним прописима и упутствима организатора волонтирања,
  - b) чува службену тајну и повјерљиве и личне податке о организатору или кориснику волонтирања и
  - c) одбије волонтирање које је супротно овом закону.
- (2) Обавеза волонтера је да извршава упутства организатора волонтирања, осим упутства у вези са волонтирањем која су:
  - a) опасна по живот и здравље волонтера или других лица,
  - b) морално неприхватљива за волонтера и
  - c) у супротности са уговором о волонтирању.
- (3) Ако извршавање упутства може проузроковати штету волонтеру, корисницима волонтирања или трећим лицима, волонтер је дужан да на то упозори организатора волонтирања.
- (4) Волонтер не одговара за проузроковану штету ако је претходно упозорио организатора волонтирања на такву могућност.

Члан 26.
(Обавезе организатора волонтирања)

- (1) Организатор волонтирања обавезан је да:
  - a) обезбиједи волонтеру заштиту током обављања волонтерског рада прописану Законом о раду и другим подзаконским прописима који регулишу област заштите на раду,
  - b) поштује права волонтера,
  - c) изврши уговорене обавезе према волонтерима,
  - d) обезбиједи услове за поштовање права волонтера,
  - e) изда волонтеру писану потврду о волонтирању те у њу упише податке у складу са чланом 28. овог закона,
  - f) обезбиједи материјале и средства за обављање волонтерских активности,
  - g) обезбиједи исплату уговорених трошкова волонтеру,
  - h) обезбиједи волонтеру тајност личних података и заштиту приватности и
  - i) обезбиједи друге услове и поштује права прописана овим законом.
- (2) Организатор волонтирања обавезан је да волонтера осигура од професионалне болести и посљедица несреће на послу у случају:
  - a) волонтирања у условима опасним за живот и здравље волонтера и
  - b) кад је тако уговорено.

Члан 27.
(Извјештај о волонтирању)

- (1) На захтјев Министарства организатор волонтирања дужан је да достави извјештај о обављеним активностима и услугама одређеним овим законом.
- (2) Организатори волонтирања дужни су да свака три мјесеца достављају извјештај Министарству о волонтерским активностима у којима су ангажована малолетна лица, те једном годишње

извјештај о свим волонтерским активностима, који садржавају податке о броју волонтера и броју сати који су уложени у волонтерске активности.

Члан 28.

(Поступак и услови за извршење обавеза организатора волонтирања)

Поступак и услови за извршење обавеза утврђених чланом 25. овог закона биће прописани посебним правилником који доноси министар.

Члан 29.

(Потврда о волонтирању)

- (1) Потврда о волонтирању садржи: личне податке о волонтеру, податке о времену волонтирања, кратак опис волонтерских активности, те остале специфичности појединог облика волонтирања.
- (2) Потврда о волонтирању, осим података из става (1) овог члана садржи потпис лица овлашћеног за заступање организатора волонтирања, те печат организатора волонтирања којима се гарантује тачност наведених података.

Члан 30.

(Накнада штете)

- (1) Волонтер који за вријеме волонтирања намјерно или због крајње непажње проузрокује штету корисницима волонтирања, организатору волонтирања или трећим лицима дужан је да надокнади штету у складу са општим прописима облигационог права.
- (2) Организатор волонтирања за штету коју волонтер проузрокује корисницима волонтирања или трећим лицима за вријеме волонтирања одговара по принципу објективне одговорности, осим ако докаже да су постојали разлози који искључују његову одговорност.
- (3) Организатор волонтирања који је надокнадио штету кориснику волонтирања или трећем лицу има право да тражи одштету од волонтера ако се докаже да је волонтер штету проузроковао намјерно или из крајње непажње.

Члан 31.

(Надзор)

Надзор над примјеном овог закона и подзаконским актима донесеним на основу овог закона, условима и начином волонтирања врши Министарство.

ПОГЛАВЉЕ VII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

(Прекршаји)

- (1) Новчаном казном од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се организатор волонтирања за прекршај, ако:
  - а) не изврши обавезе из члана 25. овог закона,
  - б) одбије да упише податке које је обавезан да упише у потврду о волонтирању из члана 28. овог закона и

с) у потврду о волонтирању упише неистините податке.

- (2) Ако су прекршаји из ст. (1) и (2). овог члана учињени према малољетницима или лицима потпуно или дјелимично лишеним пословне способности, износ новчане казне се удвостручује.
- (3) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ, те одузимањем оствареног профита казниће се правно лице које поступа супротно члану 11. овог закона.
- (4) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се организатор волонтирања који поступа супротно чл. 9, 10. и 11. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

(Примјена општих прописа облигационог права)

На облике волонтирања који нису уређени овим законом, као и на односе из уговора о волонтирању који нису уређени овим законом супсидијарно се примјењују општи прописи облигационог права.

Члан 34.

(Подзаконски акти)

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети подзаконске акте из члана 17, 18. став (5), члана 28. овог закона и Упутство о вођењу Регистра праћења организација и удружења волонтера.

Члан 35.

(Усклађивање прописа)

Ентитети, односно Брчко Дистрикт дужни су у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладити своје прописе који регулишу волонтирање и волонтерски рад са овим законом.

Члан 36.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПС БиХ број _____ /10

_____ 2010. године

С а р а ј е в о

**Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ**

**Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ**

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I – УСТАВНОПРАВНИ ОСНОВ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ЊЕГОВА УСКЛАЂЕНОСТ СА ПОСТОЈЕЋИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Уставни основ за доношење Закона о волонтирању садржан је у члану IV тачка 4. а) Устава Босне и Херцеговине којим је прописано да је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине надлежна за доношење закона који су потребни за спровођење одлука Предсједништва Босне и Херцеговине или да се спроведу надлежности Скупштине према овом Уставу.

Такође, члан II 1. Устава Босне и Херцеговине прописује да ће Босна и Херцеговина и оба ентитета обезбиједити највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода.

На облике волонтирања који нису уређени овим законом, као и на односе из уговора о волонтирању који нису уређени овим законом супсидијарно се примјењују општи прописи облигационог права.

II – РАЗЛОЗИ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ОБЈАШЊЕЊЕ ОДАБРАНЕ ПОЛИТИКЕ

Волонтирање, као облик пружања услуга другом лицу добровољно и без накнаде, има све већу улогу у модерним друштвима. Волонтирањем грађани пружају помоћ онима којима је помоћ потребна, или заједници у којој живе, а у исто вријеме развијају своју личност, пословне и професионалне потенцијале, те приносе општем добру. Волонтери и волонтирање су једно од кључних обиљежја трећег (непрофитног) сектора.

Када је ријеч о Босни и Херцеговини (БиХ), волонтерски рад има веома значајну улогу у послеријатној обнови и изградњи земље. Ово се посебно односи на области повратка избјеглица, заштите човјекове околине, надгледања избора, враћања међунационалног повјерења и толеранције, изградњи демократског и грађанског друштва, итд.

Нажалост, упркос његовом друштвеном значају, волонтер и волонтирање није признат као правна категорија у БиХ. Једино призната категорија *“волонтера“* су стажисти – приправници који су регулисани прописима о радним односима, иако се они не могу сматрати волонтерима, у смислу овога закона. Ово стога што је стажирање обавезни предуслов за полагање државног испита, који је прописан за одређена занимања.

На другој страни, ни прописи о облигационим односима, посебно одредбе уговора о дјелу, не пружају одговарајући правни основ за ангажовање волонтера. Наиме, предмет уговора о дјелу (извођење одређеног задатка) разликује се од уговора о вршењу волонтерских услуга, чији је предмет вршење добровољног рада. Осим тога, битан елемент уговора о дијелу је плаћање накнаде извршиоцу за обављени посао.

Узимајући у обзир све напријед наведено, чињеницу да у БиХ не постоји одговарајући правни основ за ангажовање волонтера, те цијенећи свеукупну корист коју доноси волонтирање, евидентно је колико је важно да се питање волонтирања регулише на државном нивоу.

Приликом израде нацрта Закона радна група се руководила сљедећим принципима: принципом забране дискриминације волонтера и корисника волонтирања, односно једнаких могућности за сва лица, принципом заштите корисника волонтирања, принципом забране искоришћавања волонтера, принципом заштите малолетних волонтера, принципом образовања о волонтеризму, принципом заштите лица дјелимично и потпуно лишених пословне способности, принципом бесплатности волонтирања, принципом добровољности и солидарности и принципом транснационалности волонтирања.

Током израде нацрта овога закона радна група је користила Јединствена правила за израду правних прописа у институцијама БиХ.

Овим законом уређена су сљедећа питања:

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Одредбама чланова 1. – 7. дефинишу се, предмет и основни појмови у вези са волонтирањем, појам и значај волонтирања, организатора и корисника волонтирања, те шта се сматра волонтирањем, а шта не.

ПОГЛАВЉЕ II - ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ВОЛОНТИРАЊА

Одредбом члана 8. регулисана је забрана дискриминације волонтера и корисника волонтирања по било ком основу.

Одредбом члана 9. регулисана је заштита корисника волонтирања.

Одредбом члана 10. забрањује се искоришћавање волонтера.

Одредбама чланова 11. - 13. регулише се могућност и заштита волонтирања малољетних лица, лица дјелимично лишених пословне способности, забрана волонтирања лица потпуно лишених пословне способности, те улога и значај образовања о волонтеризму.

Одредбама чланова 14. - 15. прописује се бесплатност волонтирања и одређује које накнаде трошкова се не сматрају новчаном накнадом или имовинском користи, те да се волонтирање обавља добровољно из разлога солидарности.

Одредбом члана 16. дефинише се статус међународног волонтера у Босни и Херцеговини.

У Поглављу II - Основни принципи волонтирања - уводи се принцип транснационалности волонтирања, који подразумева право лица која нису држављани Босне и Херцеговине да волонтирају на територији Босне и Херцеговине, те изједначавање у правима и обавезама међународних волонтера и волонтера држављана Босне и Херцеговине (члан 16).

ПОГЛАВЉЕ III – ЕТИЧКИ КОДЕКС ВОЛОНТЕРА

Одредбом члана 17. регулише се начин доношења Етичког кодекса волонтера и шта се њиме уређује.

ПОГЛАВЉЕ IV - ДРЖАВНА НАГРАДА ЗА ВОЛОНТИРАЊЕ

Одредбом члана 18. утврђују се даваоци, средства и критеријуми за додјелу Државне награде за волонтирање која је највише признање које Министарство правде Босне и Херцеговине додјељује за волонтирање, допринос промовисању волонтирања и друге волонтерске активности.

ПОГЛАВЉЕ V - УГОВОР О ВОЛОНТИРАЊУ

Одредбама чланова 19. - 23. регулише се садржај и форма уговора о волонтирању који закључују волонтер и организатор волонтирања.

ПОГЛАВЉЕ VI - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВОЛОНТЕРА И ОРГАНИЗАТОРА ВОЛОНТИРАЊА

Одредбама чланова 24. - 29. регулишу се права и обавезе волонтера, као и обавезе организатора волонтирања.

Одредбом члана 30. регулисане су обавезе у погледу накнаде штете настале приликом волонтирања.

Одредбом члана 31. регулисано је ко врши надзор над примјеном овог закона.

ПОГЛАВЉЕ VII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Одредбом члана 32. прописане су казнене одредбе.

ПОГЛАВЉЕ VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Одредбом члана 33. регулисана је супсидијарна примјена Закона о облигационим односима на односе који нису уређени овим законом.

Одредбом члана 34. прописана је обавеза министра да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте којим ће се ближе прописати додјела награде за волонтирање и успостављање надзора над примјеном закона.

Одредбом члана 35. регулисано је да су ентитети, односно Брчко Дистрикт дужни да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје прописе који регулишу волонтирање и волонтерски рад са овим законом.

Одредбом члана 36. регулисано је ступање на снагу овог закона.

III – УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Прије свега желимо да истакнемо да је 2011. година проглашена годином волонтирања у Европској унији те се од земаља чланица, кандидата и потенцијалних кандидата очекује да промовишу волонтеризам као веома користан и значајан сегмент друштва.

Закон о волонтирању је усклађен са Директивом Савјета Европе 2004/114/ЕС која регулише услове за улазак и боравак држављана трећих земаља са циљем студирања, размјене ученика, неплаћене обуке и волонтерских активности (Сл. гл. L 375, 23.12.2004.).

Закон о волонтирању засива се на принципима утврђеним ратификованим међународним конвенцијама у овој области: Општа декларација ОУН о људским правима (1948), Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966) и Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода (2004), као и на документима Уједињених нација, Савјета Европе и Европске уније којима се промовише волонтирање и подстичу државе да подрже волонтерске активности.

Значај волонтирања препознала је Генерална скупштина *Уједињених нација (УН)* усвојивши Резолуцију број 56/38 (2001) и Резолуцију број 57/106 (2002) које наглашавају допринос волонтирања и других облика грађанског учешћа у економско-социјалном развоју држава чланица и посебно истичу улогу волонтирања као неизоставне компоненте било које стратегије усмјерене на елиминисање сиромаштва, подстицање одрживог развоја, унапређења здравствене заштите, превенције и уклањања посљедица природних катастрофа, као и превазилажења свих облика друштвеног искључења и дискриминације.

УН је 2001. годину прогласио Међународном годином волонтера (Документ 8917), а 5. децембар проглашен је Међународним даном волонтера, те су покренуте разне иницијативе за промовисање волонтеризма. Резолуција Генералне скупштине УН-а 56/38 (2002) препоручује државама стварање "подстицајних фискалних, законских и других оквира, укључујући оне који се односе на организације које се баве волонтирањем" увођењем законодавства, пореских олакшица и субвенција, те олакшавање успостављања партнерских односа у вези са волонтирањем у грађанском друштву.

Важност волонтирања је препозната и у *Европској унији*. У одредбама декларације бр. 38, која је припојена Амстердамском уговору Европске уније из 1999. године, наводи се битан допринос волонтерства у развоју социјалне солидарности. Истиче се да ће Унија подстицати европску димензију волонтерских организација, посебно наглашавајући размјену информација и искустава, као и учешће младих и старих у волонтерском раду.

Препоруком *Савјета Европе* NO R (94) 4 препоручује се државама да дефинишу волонтирање на државном нивоу, наглашавајући његове образовне аспекте и значај за друштво.

Препоруком Савјета Европе 1496 (2001.) „Побољшање положаја и улоге волонтера у друштву“ препознаје се улога и вриједност волонтеризма, тражи се препознавање и укидање свих препрека које могу спријечити лице у волонтерским активностима, те усвајање и промовисање политичких и законодавних рјешења која ће подстицати волонтирање. Савјет Европе је 2000. године израдио Конвенцију о промоцији дугорочних међународних волонтерских услуга од стране младих волонтера

(ЕТС бр. 175), којом се регулише правни статус младих волонтера (између 18 – 25 година), који желе да волонтирају у страниој држави у периоду од 3-12 мјесеци.

Тековине права Европске уније су цијењене и поштоване, те као такве и уграђене у текст Закона с обзиром на процес приближавања придруживања Босне и Херцеговине Европској унији и њеној *aquis communitarie*.

Уважавајући све већи значај волонтирања, многе земље приступиле су изради одговарајућег правног оквира који би подстицао волонтерске активности. Тако су одговарајући закони о правном статусу волонтера донесени у Италији 1991. године, Шпанији 1996. године, САД 1997. године, Португалији и Бразилу 1998. године, Француској 2001. године. И нове чланице Евроске уније, на примјер, Пољска, Чешка и Мађарска, такође су својим прописима ближе регулисали статус волонтера.

Из наведеног се види да је волонтирање препознато као значајан сегмент друштва који се као такав промовише у цијелом свијету.

IV – ПРИМЈЕЊИВИ МЕХАНИЗМИ И НАЧИН ОБЕЗБЈЕЂИВАЊА ПОШТОВАЊА ПРОПИСА

Примјењиви механизми и начин обезбјеђивања поштовања овог закона предвиђени су самим законом. Министар Министарства правде Босне и Херцеговине ће у законом предвиђеном року донијети подзаконске акте. Надзор над примјеном овог закона и подзаконских аката донесених на основу овог закона, условима и начином волонтирања вршиће Министарство правде Босне и Херцеговине.

V – ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА И ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА ЗАКОНА

Законом се предвиђа државна награда за волонтирање која је највише признање које Министарство правде Босне и Херцеговине додјељује за волонтирање, допринос промовисању волонтирања и друге волонтерске активности. Награда се додјељује волонтеру и организатору волонтирања као годишња награда.

Средства за додјеливање државне награде и промоцију волонтеризма биће обезбијеђена из буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ, и то из текуће резерве која се користи за грантове непрофитним организацијама, по процедури дефинисаној у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ.

Идентична награда за волонтера и организатора волонтирања предвиђена је и у Закону о волонтирању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/08), према којем се награда за волонтирање додјељује за истакнут ангажман у области волонтеризма. Висина новчане награде која се додјељује за волонтера износи 1.000,00 конвертибилних марака а за организатора волонтирања 5.000,00 конвертибилних марака.

Цијенећи наведено, предвиђено је да висина новчане награде која се додјељује волонтеру износи двије просјечне нето плате, а организатору волонтирања седам просјечних нето плата исплаћених у Босни и Херцеговини у претходној години.

Правилником о додјели награде за волонтирање који ће да донесе министар Министарства правде Босне и Херцеговине детаљније ће се прописати критеријуми, поступак за додјелу, изглед медаље и повеље те друга питања важна за додјелу награде.

VI – ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА ВОЂЕНИХ У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ПРОПИСА

Од самог почетка рада на изради нацрта Закона о волонтирању у рад пословне групе били су укључени представници организација цивилног друштва који посједују значајну експертизу из области волонтеризма и волонтерског рада, како би својим искуством и коментарима допринијели што бољем законском регулисању ове области.

Коментари које су доставили представници организација цивилног друштва су у великом дијелу прихваћени и уграђени у текст нацрта Закона о волонтирању.

Јавне консултације су обављене у складу са Правилима за јавне консултације у изради правних прописа Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 81/06).

У циљу провјере усклађености одређених одредби нацрта Закона о волонтирању са Законом о кретању и боравку странаца и азилу („Службени гласник БиХ“, број 36/08) и Директивом Савјета Европе 2004/114/ЕС (Директива ЕС), одржане су консултације са Службом за односе са странцима БиХ.

Након заједничке анализе констатовано је да су Закон о кретању и боравку странаца и азилу као и нацрт Закона о волонтирању у потпуности усклађени са Директивом Савјета Европе 2004/114/ЕС која регулише услове за улазак и боравак држављана трећих земаља са циљем студирања, размјене ученика, неплаћене обуке и волонтерских активности (Сл. гл. L 375, 23.12.2004.).

Такође су обављене консултације са Министарством цивилних послова Босне и Херцеговине које у цјелости подржава израду овог закона и на исти нема примједби.

VII – РАСПОРЕД ЕВЕНТУАЛНОГ ПОНОВНОГ ПРЕИСПИТИВАЊА УВЕДЕНОГ ПРОПИСА

Праћење спровођења и примјену овог закона и подзаконских аката донесених на основу овог закона ће вршити Министарство правде Босне и Херцеговине.